

Trasa nr 3: Z Ozimka nad stawy w Biestrzynie i do Bierdzan

ROWEREM WOKÓŁ OZIMKA

Trasa nr 3: Z Ozimka nad stawy w Biestrzynie i do Bierdzan

(25,8 / 47,6 km)

Trasa, która szczególnie spodoba się miłośnikom natury. W przeważającej części prowadzi przez Lasy Stobrawsko-Turawskie i dociera do malowniczych stawów w Biestrzynie, nad którymi spotkać można wiele ciekawych gatunków ptaków. Ci, dla których trasa jest zbyt krótka, mogą ruszyć w dalszą drogę do Bierdzan. Ten fragment wycieczki polubią szczególnie miłośnicy drewnianych kościółków i starych wiejskich zabudowań, w które obfitują mijane po drodze wioski.

MAPA TRASY:

<https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1wB3NU6pEMbaLU094W5BJAS3xgIfL7Uht&usp=sharing>

CIEKAWY MIJANE NA TRASIE

Zabytkowy most żelazny w Ozimku

Najstarszy żelazny most wiszący w Europie kontynentalnej. Oddano go do użytku w 1827 roku. W całości został wykonany w miejscowej Hucie Małapanew. Składa się z 1600 części. Wszystkie zostały wykute ręcznie. Waga konstrukcji to 55 ton, długość przęsła to 28,6 m, a rozpiętość pylonów – 31,5 m. Most stoi w samym centrum miasta, tuż za Parkiem Hutnika. Tuż obok mostu, przy śluzie stoi budynek Muzeum Hutnictwa.

Huta Mała Panew i Muzeum Hutnictwa w Ozimku

Huta Małapanew jest najstarszą działającą hutą w Polsce. Jej historia sięga czasów króla pruskiego Fryderyka II, który w 1753 r. podpisał rozkaz o jej utworzeniu. Uruchomiono ją w 1789 roku i w początkowej fazie jej istnienia produkowano tu niezwykle nowatorskie konstrukcje mostów. Jednym z nich jest najstarszy żelazny most w Europie kontynentalnej, który łączy brzegi przepływającej obok huty Małej Panwi. W czasach II wojny światowej huta stała się zbrojownią produkującą na potrzeby wojskowe. Po II wojnie światowej nastąpił największy rozwój huty, a wraz z nią całego Ozimka. Tuż przy hucie, nieopodal zabytkowego mostu stoi budynek Muzeum Hutnictwa. Oprócz archiwaliów

huty można tu obejrzeć wyprodukowane w niej piece, wyroby użytkowe, garnki, naczynia, wyroby artystyczne i sakralne, płaskorzeźby, plakiety, a nawet monety i numizmaty. Muzeum otwarte jest w soboty w godz. 10-14 i niedziele w godz. 13-17.

Kościół i dawny cmentarz ewangelicko-augsburski w Ozimku

Parafia ewangelicka istnieje w Ozimku od 1768 roku. Przez pierwsze 50 lat funkcjonowała bez swojego kościoła, a nabożeństwa odbywały się w nieistniejącym już tzw. „zameczku”, gdzie urządono salę modlitwy. Budowę obecnego kościoła zakończono w 1821 roku. Nie posiadał on jeszcze wieży, a obok niego stała drewniana dzwonnica. Wieżę dobudowano dopiero w 1860 roku, przenosząc do niej dzwony. Tuż obok kościoła znajduje się niewielki park, który powstał w miejscu dawnego cmentarza ewangelickiego. Grzebano tutaj pracowników huty oraz mieszkańców przyhutniczych osiedli. W latach powojennych cmentarz uległ całkowitej dewastacji, a w latach 60-tych XX wieku został zlikwidowany. Na centralnym skwerze parku stoi metalowa makietka zabytkowego, ozimskiego mostu. Tuż obok parku znajduje się nowy cmentarz, na którym pochowany jest założyciel huty w Ozimku, Johann Georg Rehdanz.

Wyspa Rehdanza w Ozimku

Park miejski na południowym brzegu Małej Panwi, naprzeciw głównego wejścia do huty Mała Panew. Nosi imię założyciela królewskiej huty w Ozimku - Johanna Georga Rehdanza. Pierwsze alejki spacerowe z ławkami powstały tu w 1803 r. Sfinansowano je z dobrowolnych składek pracowników huty. Później postawiono w parku kręgielnię, strzelnicę, ptaszarnię oraz kilkanaście pomników postaci ważnych dla przemysłu hutniczego. Niestety podczas II wojny światowej park został doszczętnie zniszczony. Dziś jest to miejsce plenerowych imprez i wypoczynku mieszkańców miasta. W parku znajduje się muszla koncertowa, wiata piknikowa, plac zabaw, oraz przystań kajakowa, na której kończą się spływy Małą Panwią z Kolonowskich.

Muzeum Paleontologiczne w Krasiejowie

Muzeum znajduje się w zabytkowym budynku dawnej szkoły, przy centralnej ul. Spórackiej, nieopodal kościoła. Stworzone zostało dzięki staraniom Stowarzyszenia Miłośników Krasiejowa oraz Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu. Zwiedzających witają przed wejściem sporych rozmiarów figury dinozaurów. Wśród wystawianych eksponatów znajdziemy skamieniałości prehistorycznych zwierząt oraz edukacyjne plansze tematyczne przedstawiające historię odkryć paleontologicznych oraz wygląd zwierząt.

Więcej informacji o muzeum: <https://www.krasiejow.pl/16-muzeum-paleontologiczne.html>

Kościół św. Małgorzaty Męczennicy w Krasiejowie

Neobarokowy kościół zbudowany w latach 1911 - 1913. Wnętrze zdobione jest malowidłami przedstawiającymi sceny biblijne oraz licznymi złoconiami i ornamentyką. Organy, ołtarz i ambona wykonane zostały w Ratyźbonie. W bocznym ołtarzu podziwiać można kopię obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej z XVII w.

Jura Park w Krasiejowie

To największy w Europie tego typu park tematyczny połączony z muzeum paleontologicznym. Odkryto tu liczne szczątki prehistorycznych dinozaurów. Najślynniejszym z nich jest jeden z najstarszych prajaszczurów na świecie – Silesaurus Opolensis. Żył około 225 milionów lat temu, miał 1,5 metra długości i nigdzie poza Polską nie znaleziono jego śladów. Atrakcji w JuraParku jest sporo: liczne figury dinozaurów naturalnej wielkości, ścieżka edukacyjna, prehistoryczne oceanarium, kino 5D, tunel czasu, park rozrywki ze stawkiem i plażą, place zabaw i punkty gastronomiczne. Na terenie parku wciąż prowadzone są wykopaliska paleontologiczne.

Lasy Stobrawsko-Turawskie

Obszar chronionego krajobrazu, lasy występujące w gminach: Ozimek, Turawa, Chrzastowice, Murów, Popielów, Łubniany. Są one pozostałością Puszczy Śląskiej. Znajdziemy tu bory wilgotne, mieszane i świeże z przewagą drzewostanu sosny. Występuje tu kilka florystycznych rezerwatów przyrody.

Ośrodek wypoczynkowy Bajka w Groźcu

Znakomite miejsce na całonocny wypoczynek nad wodą. Ośrodek położony jest nad dwoma zbiornikami wodnymi dawnej piaskowni. Jeden z nich to piękne kąpielisko z dużą piaszczystą plażą. Wszystkie budynki wokół wykonane są z drewnianych bali w charakterystycznym stylu góralskim. Oprócz miejsc hotelowych i restauracji na terenie ośrodka znajduje się bar plażowy, wypożyczalnia rowerów wodnych, boiska do piłki nożnej i siatkówki, brodzik dla dzieci i przepiękny plac zabaw zwany Wyspą Korsarzy z pięknym statkiem pirackim i innymi atrakcjami.

Groźciec

Niezwykła miejscowość, która po II wojnie światowej zasiedlona została repatriantami z kresów wschodnich. Dla upamiętnienia tego zdarzenia w centrum wioski postawiono niezwykle pomnik z tablicą, na której wypisano nazwiska wszystkich przesiedleńców i nazwy ich rodzinnych wiosek. O skomplikowanej historii tych ziem przypomina również znajdująca się po przeciwnej stronie głównej ulicy Kalwaria Sybiraków. Łąka z ołtarzem otoczona jest przez stacje drogi krzyżowej z pięknymi, drewnianymi rzeźbami. W Groźcu warto też zobaczyć kameralny, neogotycki kościół Matki Boskiej Częstochowskiej i św. Szczepana.

Stawy w Biestrzynniku

Kilkanaście stawów znajdujących się w przysiółku Poliwoda na skraju Lasów Stobrawsko-Turawskich. Część z nich to łowiska wędkarskie. Niektóre to stawy hodowlane. Nad największym ze stawów postawiono liczne pomosty wędkarskie, również dla niepełnosprawnych oraz wiatę piknikową. Funkcjonuje tu również dzikie, niestrzeżone kąpielisko.

Huta szkła w Jedlicach

Pierwotnie istniał tu zakład hutniczy, w którym produkowano drut i gwoździe. Powstał on w 1775 roku. Później uruchomiono tu produkcję młotków i innych narzędzi, a w 1800 roku otwarto walcownię blach. Huta szkła powstała tu dopiero w 1960 roku. Z dawnych zabudowań huty do dziś zachowały się: budynek z 1805 roku, dworek „Beatka” oraz zabytkowe domy robotnicze z przełomu XVIII i XIX wieku.

Ogród kwietny w Antoniowie

W Antoniowie przy ul. Stawowej znajduje się zapierający dech w piersiach ogród gęsto obsadzony egzotycznymi gatunkami roślin kwitnących. Mimo niewielkich rozmiarów posiada on naprawdę wiele pięknych drzew i krzewów. Jest tu niewielki strumyk z mostkiem, a na niewielkim wzniesieniu stoi altana i pięknie wyrzeźbiony „hotel dla owadów”.

Zakrzów Turawski

Wioska leżąca w gminie Turawa z pięknym drewnianym kościołem św. Piotra i Pawła oraz ulicą zabytkowych domków pruskich, w których osiedlono część mieszkańców z terenów zalanych podczas tworzenia Jeziora Turawskiego.

Ligota Turawska

Jedna z najpiękniejszych wiosek gminy Turawa. W jej wschodniej części znajduje się osiedle zabytkowych domków pruskich, w których osiedlono część mieszkańców z terenów zalanych podczas tworzenia Jeziora Turawskiego.

Zabytkowy drewniany kościół św. Jadwigi w Bierdzanach

Zbudowano go w 1711 r. w stylu barokowym. Oryginalne wnętrze zachowało się w dobrym stanie do dziś. Podczas renowacji kościoła w 1961 r. na ścianach kościoła odkryto przepiękne polichromie ze scenami biblijnymi. Jedna z nich ma tytuł „Śmierć bierdzańska”. Tuż obok kościoła stoi rzeźba jego patronki, św. Jadwigi, która w ręku trzyma model kościoła.

OZIMEK - STAWY W BIESTRZYNNIKU

przez Grodziec (14,4 km)

OZIMEK (ul. Wyzwolenia) - droga wojewódzka nr 463 - **KRASIEJÓW - CZARNY SZLAK ROWEROWY - GRODZIEC** (Ośrodek Wypoczynkowy „Bajka” - ul. Klasztorna - ul. Kwiatowa - ul. Tartaczna) - **CZARNY SZLAK ROWEROWY - CHOBIE-KUZIORY - CZARNY SZLAK ROWEROWY - STAWY W BIESTRZYNNIKU**

Wycieczkę rozpoczynamy **nieopodal zabytkowego mostu żelaznego** w centrum Ozimka. Kierujemy się **ul. Wyzwolenia**, którą prowadzi **droga wojewódzka nr 463 w stronę Krasiejowa**. Wzdłuż całego tego odcinka biegnie ciąg pieszo rowerowy. Docieramy do **ronda na skraju Krasiejowa**, za którym skręcamy w lewo, w leśną drogę, którą biegnie **czarny szlak rowerowy** prowadzący aż do Bierdzan. Warto tutaj zjechać z trasy do centrum Krasiejowa, by zobaczyć **zabytkowy kościół** lub odwiedzić **Jura Park**. Tuż za rondem czarny szlak wjeżdża w głąb lasu. Trzysta metrów dalej szlak zakręca w prawo i długą prostą (1,8 km) dociera do asfaltowej szosy. Skręcamy w lewo i po chwili wyjeżdżamy z lasu, mijając po prawej stronie **Ośrodek Wypoczynkowy „Bajka”** z charakterystycznymi drewnianymi zabudowaniami w stylu góralskim. Drogą dla rowerów wzdłuż asfaltowej szosy docieramy do **centrum Grodźca**. Warto tu zatrzymać się na chwilę, by zobaczyć **neogotycki kościół, pomnik przesiedleńców i Kalwarię Sybiraków**. Na **skrzyżowaniu z drogą krajową nr 46**, przy kościele jedziemy prosto, wjeżdżając na **ul. Tartaczną**. Mijamy **szkołę**, wyjeżdżamy z Grodźca i za niewielkim zagajnikiem mijamy przysiółek wsi **Chobie - Kuziory**. Tuż za nimi zjeżdżamy w lewo z asfaltowej szosy, jadąc dalej przez las **czarnym szlakiem rowerowym**. Trzy i pół kilometra dalej dojeżdżamy do **stawów w Biestrzynie - Poliwodzie** i wjeżdżamy na asfaltową szosę, skręcając łagodnie w prawo. Po chwili droga zakręca w prawo, a następnie w lewo. W małym zagajniku przy drugim zakręcie schowana jest **kapliczka św. Floriana** z kilkoma ławkami. Sto metrów dalej docieramy do **leśnego parkingu z wiatą odpoczynkową**, gdzie możemy odpocząć przed drogą powrotną. Nieopodal stoi piękny **dąb - pomnik przyrody**. Z tego miejsca możemy też wyruszyć dalej - do Bierdzan (opis dojazdu poniżej).

STAWY W BIESTRZYNNIKU - OZIMEK

przez Dylaki (11,4 km)

STAWY W BIESTRZYNNIKU - NIEBIESKI SZLAK ROWEROWY - BIESTRZYNNIK (ul. Dobrodzieńska - ul. 1 Maja - ul. Leśna - ul. Dylakowska) - **DYLAKI** (ul. Biestrzyńska - ul. Szymona - ul. Jakuba) - **CZERWONY SZLAK ROWEROWY - JEDLICE - ANTONIÓW - OZIMEK** (ul. Powstańców Śląskich - ul. Wyzwolenia)

Z **leśnego parkingu w Biestrzynie-Poliwodzie** wracamy **niebieskim szlakiem rowerowym**, jadąc krótki odcinek tą samą drogą, którą przyjechaliśmy. Za drugim zakrętem jedziemy łagodnie w prawo asfaltową szosą. Kilometr dalej mijamy najlepiej zagospodarowany ze stawów biestrzyńskich. Wokół niego zbudowano liczne pomosty dla wędkarzy. Jest też altana piknikowa z miejscem na ognisko oraz dzikie, niestrzeżone kąpielisko z niewielką plażą. Jadąc dalej, docieramy do **centrum Biestrzyny**. Tu skręcamy w lewo, w **ul. 1 Maja** i od razu w prawo, w **ul. Leśną**. Na skrzyżowaniu jedziemy prosto, przecinając główną ulicę wioski i wjeżdżając na **ul. Dylakowską**. Poruszamy się wciąż **niebieskim szlakiem** i docieramy do **Dylaków**, gdzie przecinamy prosto **drogę wojewódzką nr 463**. Jedziemy **ul. Szymona** i skręcamy w pierwszą w lewo **ul. Jakuba**, wjeżdżając na **czzerwony szlak rowerowy**, który towarzyszył nam będzie już do końca wycieczki. Za Dylakami czeka nas piękny odcinek przez **lasy okalające Jezioro Turawskie**, za którym dojeżdżamy do **Jedlic**. Przy **moście na Małej Panwi** jedziemy dalej prosto, wjeżdżając po chwili do **Antoniowa**, przez który przejeżdżamy drogą dla samochodów o umiarkowanym ruchu, lub ciągiem pieszo-rowerowym z lewej strony jezdni. Docieramy do **ronda przy drodze krajowej nr 46**, za którym wjeżdżamy do **Ozimka** i ul. **Powstańców Śląskich** docieramy do centrum, gdzie kończymy wycieczkę.

STAWY W BIESTRZYNNIKU - BIERDZANY

przez Dylaki (10,9 km w jedną stronę)

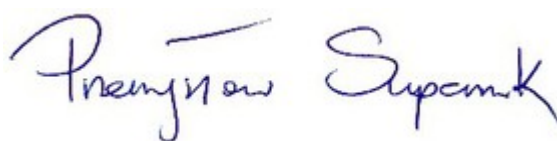
STAWY W BIESTRZYNNIKU - CZARNY SZLAK ROWEROWY - ZAKRZÓW TURAWSKI (ul. Poliwodzka - ul. Opolska - ul. Kościelna) - **LIGOTA TURAWSKA** - droga wojewódzka nr 463 - **BIERDZANY**

Z leśnego parkingu w Biestrzynie-Poliwodzie jedziemy **czarnym szlakiem rowerowym** w głąb lasu (kierunek północny). Za lasem docieramy do **Zakrzowa Turawskiego**. Do wioski wjeżdżamy **ul. Poliwodzką**, która kończy się na **ul. Opolskiej**. Tu skręcamy w prawo i na następnym skrzyżowaniu w centrum skręcamy w lewo. Po prawej stronie mijamy **niewielki stawek**, a za nim **liczne domki pruskie** z charakterystycznymi belkami w murach. Na końcu Zakrzowa stoi piękny **drewniany kościół św. Piotra i Pawła**. Tuż za nim kończy się asfalt i zaczyna dobrze utwardzona droga szutrowa. Po chwili czarny szlak odbija w prawo, a my jedziemy dalej prosto, docierając do **Ligoty Turawskiej**. Warto tu zatrzymać się na chwilę i przyjrzeć tej niezwykle malowniczej wiosce. Również tu spotkamy **liczne domy z muru pruskiego**, w których osiedlili się mieszkańcy wiosek zalanych podczas budowy zbiornika turawskiego. Jadąc cały czas główną drogą asfaltową o umiarkowanym ruchu, po 4 kilometrach docieramy w końcu do **Bierdzan**, gdzie stoi kolejny zabytkowy, drewniany kościół św. Jadwigi.

Z Bierdzan wracamy tą samą drogą, którą przyjechaliśmy, by przy parkingu leśnym w Biestrzynie-Poliwodzie wrócić na trasę główną naszej wycieczki.

opis trasy, zdjęcia i mapa:

Przemysław Supernak, SuperGlob

<https://pl-pl.facebook.com/superglob1/>